

Nota Bomenkap en Herplantplicht
gemeente Goirle

4 februari 2026, definitief concept

Zaaknummer 1006551

Gemeente Goirle
Postbus 17
5050 AA Goirle

Bezoekadres:
Oranjeplein 1
5051 LT Goirle

Telefoonnummer: (013) 5310 610

E-mail: info@goirle.nl

Website: www.goirle.nl

SAMENVATTING

Deze nota vernieuwt het kapbeleid door duidelijke uitgangspunten en het toetsingskader vast te leggen voor het kappen van bomen. Aanleiding was de vraag van de coalitiepartijen in de gemeenteraad om een nieuw kapbeleid waarbij waardevolle bomen worden beschermd en inwoners meer zeggenschap krijgen over eigen bomen. En de nota Kapbeleid uit 2014 sloot niet meer aan bij de huidige wet- en regelgeving. De nieuwe nota sluit aan bij de Omgevingswet, de Omgevingsvisie en het Programma Groen en beschermt belangrijke bomen en boomstructuren, zodat het groene karakter van Goirle behouden blijft. Hiermee vervangt deze nota het kapbeleid uit 2014.

Bomen vormen een essentieel onderdeel van het groene karakter van de gemeente en ze dragen bij aan gezondheid, biodiversiteit en leefbaarheid. Met de Groene kaart worden waardevolle bomen en structuren beschermd, terwijl elders kap zonder vergunning mogelijk wordt. In een nog op te stellen programma over bomen richten we ons onder andere op het versterken van het gemeentelijk bomenbestand.

De Groene kaart van Goirle geeft aan welke bomen en houtopstanden alleen met een vergunning gekapt mogen worden, omdat deze van groot belang zijn voor het klimaat, de natuur en het groene karakter van de gemeente. Er is een waardevolle bomenlijst, waarop ook de monumentale bomen zijn opgenomen. Groengebieden binnen en rond de dorpen vallen onder bescherming en kennen een vergunningsplicht, net als gemeentelijke groenstructuren zoals parken en bomenrijen. Buiten de bebouwde kom gelden rijksregels voor grotere houtopstanden en rijbeplantingen, waarvoor meldingen bij de provincie nodig zijn. In sommige situaties zijn geen vergunningen vereist, bijvoorbeeld bij periodiek onderhoud of bomen die onder rijksregels vallen.

Bij een aanvraag voor het kappen van een boom wordt altijd een belangenafweging gemaakt tussen het behoud van de boom en de redenen voor kap, waarbij bomen op de Groene kaart in principe niet worden gekapt als zij bijzondere waarden vertegenwoordigen. Alleen als er geen redelijke alternatieven zijn of als er sprake is van een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang kan kap toch worden toegestaan. Wanneer een vergunning wordt verleend, gelden voorwaarden zoals een herplantplicht, een instandhoudingsplicht voor nieuwe bomen en een standaard geldigheidsduur van één jaar. In noodsituaties kan de burgemeester direct toestemming geven tot kap. Tot slot gelden wettelijke regels voor afstand tot de erfgrans.

Illegale kap ontstaat wanneer een boom zonder omgevingsvergunning wordt geveld of beschadigd, waarna de gemeente eerst beoordeelt of legalisatie mogelijk is en anders een handhavingprocedure start met sancties of aangifte. Ook het niet naleven van een herplantplicht wordt gecontroleerd en zo nodig afgedwongen. De gemeente monitort jaarlijks de boomkroonbedekking en koppelt deze gegevens aan verleende en geweigerde vergunningen, zodat tijdig kan worden bijgestuurd. Na vier jaar worden het beleid en de regels geëvalueerd, en tussentijds kan de Groene kaart worden aangepast. Aanvragen die al liepen vóór de nieuwe nota vallen onder het oude beleid, tenzij de nieuwe regels gunstiger zijn voor de aanvrager. Het bevoegd gezag mag in uitzonderlijke gevallen van de regels afwijken als toepassing daarvan voor de aanvrager onredelijk uitpakt.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	2
1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Leeswijzer.....	5
2. Visie op behoud van bomen.....	6
2.1 Bomen zijn belangrijk.....	6
2.2 Visie op bomen in andere gemeentelijke plannen	6
2.3 Versoepelen waar dat kan	7
2.4 Programma over bomen	8
3. Regels voor kappen van bomen	9
3.1 Monumentale bomen	9
3.2 Waardevolle bomenlijst	10
3.3 Groengebieden	11
3.4 Gemeentelijke groenstructuren.....	12
3.5 Overige regels voor houtopstanden	12
3.5.1 Rijksregels	12
3.5.2 Omgevingsplan	12
3.5.3 Beschermde dieren en planten	13
3.6 Uitzonderingen	14
4. Procedure en beoordeling.....	15
4.1 Belangenafweging.....	15
4.2 Te beoordelen waarden van bomen.....	15
4.2.1 Ecologische waarde	15
4.2.2 Landschappelijke waarde	15
4.2.3 Cultuurhistorische waarde	16
4.2.4 Waarde voor dorpsschoon	16
4.2.5 Beeldbepalende waarde.....	16
4.2.6 Waarde voor de leefbaarheid.....	17
4.3 Onderzoek naar alternatieven	17
4.4 Normale hinder en overlast	18

4.5	Voorwaarden bij de omgevingsvergunning	19
4.5.1	Herplantplicht	19
4.5.2	Financiële compensatie	19
4.5.3	Instandhoudingsplicht	20
4.6	Geldigheidsduur omgevingsvergunning	20
4.7	Noodkap	20
4.8	Afstand tot erfgrans	20
5.	Illegale kap en handhaving	21
5.1	Illegale kap	21
5.2	Niet voldoen aan herplantplicht	21
6.	Monitoring en evaluatie	22
7.	Overgangsregeling	23
8.	Hardheidsclausule	24
9.	Literatuur en bronnen	25
	Bijlagen	26

Bijlage 1: Lijst met definities en afkortingen

Bijlage 2: Kaders en beleid

Bijlage 3: Keuzelijst herplantplicht

1. INLEIDING

Deze nota introduceert de vernieuwde en verduidelijkte uitgangspunten en het toetsingskader voor het kappen van bomen.

1.1 AANLEIDING

In het bestuursakkoord Goirle: Samen bouwen 2023-2026 hebben de coalitiepartijen in de gemeenteraad gevraagd om te komen met een voorstel voor een nieuw kapbeleid waarbij het uitgangspunt is: het beschermen van waardevolle bomen en het geven van meer zeggenschap aan inwoners over het al dan niet kappen van bomen in hun eigen (achter)tuin. Met deze nota vinden wij die balans. Bovendien is de Nota Kapbeleid uit 2014 aan vernieuwing toe, omdat het niet meer aansluit bij de huidige wet- en regelgeving. Het Programma Groen beschrijft een aantal uitgangspunten voor het nieuwe beleid.

1.2 DOEL

Met deze nieuwe nota sluiten we aan bij de geldende wet- en regelgeving, de Omgevingsvisie en het Programma Groen. We hanteren het principe van een 'netwerkende overheid': een overheid die minder regels stelt en inwoners meer ruimte geeft om zelf te beslissen over het kappen van bomen in hun eigen tuin, passend binnen ons doel om het groene karakter van de wijken te behouden. Daarom beschermen wij boomvlakken, boomstructuren, monumentale en andere waardevolle bomen, zodat Goirle een aantrekkelijke groene gemeente blijft.

Deze nota Bomenkap en Herplantplicht vervangt de nota Kapbeleid uit 2014.

1.3 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 gaan we in op de visie op onze bomen en geven een voorzet voor een Programma Bomen. In hoofdstuk 3 beschrijven we welke houtopstanden beschermd worden en welke regels we daarvoor hanteren. In hoofdstuk 4 staan de procedure en beoordeling beschreven. We gaan onder andere in op de belangenafweging en waarden van bomen. Hoofdstuk 5 beschrijft hoe we omgaan met illegale kap en het niet nakomen van de *herplantplicht* en wanneer we tot handhaving overgaan. In hoofdstuk 6 lichten we toe hoe we de nieuwe regels willen monitoren en evalueren. In hoofdstuk 7 staat de overgangsregeling beschreven. Hoofdstuk 8 bevat de beschrijving van de hardheidsclausule. In hoofdstuk 9 staat een opsomming van de geraadpleegde literatuur en bronnen die zijn gebruikt voor deze nota.

In bijlage 1 zijn alle begrippen en afkortingen uitgelegd. In de nota zijn de begrippen en afkortingen die zijn uitgelegd in bijlage 1 cursief gedrukt. In bijlage 2 zijn alle kaders en regels die een relatie hebben tot het kappen van bomen.

Als in deze nota wordt gesproken over een vergunning of omgevingsvergunning, bedoelen we een omgevingsvergunning voor het kappen van een of meerdere bomen, tenzij dit anders is vermeld. Als we spreken over kappen, *vellen* en rooien, bedoelen we alles wat onder de definitie vellen valt (zie bijlage 1).

2. VISIE OP BEHOUD VAN BOMEN

Bomen bepalen voor een belangrijk deel het groene karakter van onze gemeente. Ze dragen onder andere bij aan een gezonde leefomgeving, zorgen voor verkoeling in de zomer, bieden ruimte aan biodiversiteit en geven onze wijken een herkenbare uitstraling. Bomen willen we daarom in beginsel behouden. Daarnaast willen we inwoners ook de mogelijkheid geven om zelf keuzes te maken over hun eigen leefomgeving. Dit vraagt om een duidelijke visie, die rekening houdt met uiteenlopende standpunten.

2.1 BOMEN ZIJN BELANGRIJK

Een wereld zonder bomen is ondenkbaar, onleefbaar en daarmee onbestaanbaar. Bomen absorberen CO₂, zorgen voor zuurstof, bufferen water, zijn een bron voor biodiversiteit, verminderen hittestress, bevorderen sociale cohesie, verhogen de waarde van vastgoed, enzovoorts. Samen met ons en andere organismen vormen zij een essentieel onderdeel van het leven. De *ecosysteemdiensten* van bomen dragen bij aan onze gezondheid, leefbaarheid en welvaart. Bomen hebben een grote maatschappelijke en economische waarde. Bomen renderen; ze leveren geld op bijvoorbeeld doordat huizen in groene omgevingen meer waard zijn en mensen in een groene omgeving gelukkiger en gezonder zijn. Steeds meer mensen zijn zich bewust van de grote waarde van bomen. Dankzij wetenschappelijke inzichten kunnen we die waarde bovendien steeds beter berekenen en meenemen in besluitvorming.

Als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid om gemeentebomen goed te verzorgen en hun functies zo lang mogelijk te behouden. Bomen werken hard voor de samenleving maar door de druk op de openbare ruimte verdwijnen bomen soms. Deze compenseren we met nieuwe aanplant, zodat het bomenbestand op peil blijft. Het onderwerp roept uiteenlopende meningen op: waar sommige inwoners hinder ervaren van bomen, pleiten anderen juist voor maximale bescherming bij nieuwbouw en andere ontwikkelingen. Het behoud van bomen vraagt om een zorgvuldige afweging tussen alle belangen en ruimteclaims die er zijn.

Ook al bereikt niet elke *boom* zijn volledige levensduur, elke boom draagt bij aan een gezondere en duurzamere leefomgeving. Daarom stellen we als gemeente in bepaalde gevallen ook regels voor het kappen van bomen op particuliere grond. Want ook daar staan bomen die positief bijdragen aan bijvoorbeeld het klimaat en waarvan de positieve effecten verder reiken dan de eigen tuin; ze dienen een algemeen belang.

2.2 VISIE OP BOMEN IN ANDERE GEMEENTELIJKE PLANNEN

Zowel in de Omgevingsvisie als in het Programma Groen ligt vast dat Goirle haar groene karakter wil behouden en versterken door in te zetten op biodiversiteit en klimaatbestendigheid van het groen. Daarbij worden bomen en groenstructuren beschermd en ingezet om een gezonde, prettige en klimaatrobuuste leefomgeving te creëren, met actieve betrokkenheid van inwoners en bedrijven. Kap van waardevolle bomen wordt alleen toegestaan als dit nodig is en wordt altijd gecompenseerd met herplant. De *Groenstructuurkaart* is de basis voor de *Groene kaart*, waarop de bomen en groenstructuren staan die vergunningsplichtig zijn.

Ook in onze Woonzorgvisie benadrukken we het belang van groen voor onze inwoners. Het zorgt voor een prettige woonomgeving en nodigt uit tot ontmoeten, bewegen en genieten. We zetten ons in voor

behoud van het groene karakter in wijken en houden daar bij nieuwbouwprojecten nadrukkelijk rekening mee.

2.3 VERSOEPELEN WAAR DAT KAN

In Europese wetgeving (Natuurherstelverordening) ligt vast dat we moeten zorgen voor voldoende bomen binnen de bebouwde kom. In deze tijd van klimaatverandering kiezen wij toch bewust voor een soepeler beleid, waarbij inwoners meer ruimte krijgen om zelf te beslissen over het kappen van bomen in hun tuin.

Aan de hand van een evaluatie hebben we gekeken waar versoepeling mogelijk is zonder dat belangrijke bomen verdwijnen. Dit lukt met een meer gebiedsgerichte werkwijze. Daarom hebben we de belangrijke bomen, bomenrijen en groengebieden in de kernen verder in kaart gebracht en opgenomen op de *Groene kaart*. We beschermen daarmee wat écht belangrijk is: de bomen die ons groene karakter bepalen en tegelijk met hun waarden bijdragen aan een natuurlijke omgeving waar het 'goed toeven' is. Buiten de *Groene kaart* mogen bomen zonder *omgevingsvergunning* worden gekapt.

Met dit nieuwe kader vinden we de balans tussen het voorkomen van onnodige regels voor inwoners en het toekomstgericht behoud van bomen. We vertrouwen op onze inwoners en bedrijven, die het belang van een groene woon- en werkomgeving onderkennen en zich steeds vaker beseffen dat zij kunnen bijdragen. Dit kan door eigen bomen goed te verzorgen en zo lang mogelijk in stand te houden. En door nieuwe bomen terug te planten, ook als de gemeente geen herplantplicht oplegt.

Tegelijkertijd nemen wij als gemeente onze verantwoordelijkheid door te investeren in het eigen bomenbestand en in de gerichte aanplant van bomen. Juist daar hebben wij zelf directe invloed op en zo laten wij zien dat behoud en vernieuwing hand in hand gaan.

Ten opzichte van het oude beleid wijzigen de regels voor het kappen van bomen volgens onderstaande tabel.

Tabel 1: Vergelijking regels nota Kapbeleid 2014 en nota Bomenkap en Herplantplicht

Nota Kapbeleid 2014	Nota Bomenkap en Herplantplicht
Groene kaart, vergunning aanvragen voor: - Monumentale bomen + cultuurhistorisch waardevolle bomen - Groengebieden Boschkens, 't Ven, Villawijk: vergunning aanvragen voor bomen (10 cm <i>stamdiameter</i> en groter) - Groenstructuren gemeente - Nee, tenzij-principe - Herplantplicht: 1 boom terug planten voor per gekapte boom	Groene kaart, vergunning aanvragen voor ¹ : - Monumentale bomen (paragraaf 3.1) - Waardevolle bomenlijst inclusief cultuurhistorisch waardevolle bomen (paragraaf 3.2) - Groengebieden Boschkens, deel van 't Ven, Villawijk: vergunning aanvragen voor bomen (10 cm <i>stamdiameter</i> en groter), (paragraaf 3.3) - Groenstructuren gemeente (paragraaf 3.4) - Nee, tenzij-principe - Herplantplicht: rekening houdend met boomgrootte van de gekapte boom

¹ Het toetsingskader voor vergunningverleners zijn te vinden in hoofdstuk 4.

Buiten de Groene kaart, vergunning aanvragen voor: - Bomen met <i>stamomtrek</i> van 100 centimeter en groter (gelijk aan stamdiameter van 31 centimeter); - Bomengroep met grondoppervlakte van minimaal 100 m² - Ja, mits-principe - Herplantplicht alleen bij beeldbepalende bomen, bouw van gebouw, agrarische percelen als het gaat om beuk, inlandse eik, kastanje, paardenkastanje, linde, notenboom of haagbeuk	Buiten de Groene kaart: - Vergunningsvrij
Bebouwde komgrens Boswet uit 2001	<i>Bebouwingscontour houtkap</i> aangepast aan huidige stedelijke gebied inclusief toekomstige uitbreiding van Bakertand.

2.4 PROGRAMMA OVER BOMEN

Hoewel we zuinig zijn op onze bomen, ontkomen we er soms niet aan dat er bomen moeten worden gekapt. Deze nota Bomenkap en Herplantplicht biedt het kader waarbinnen dat verantwoord kan worden toegestaan. Het kappen van bomen staat voor ons nooit op zichzelf: het maakt deel uit van onze bredere verantwoordelijkheid om te zorgen voor voldoende gezonde bomen in de gemeente.

In een nog op te stellen programma over bomen² werken we uit hoe we als gemeente omgaan met onze eigen bomen – van aanleg en beheer tot bescherming in projecten. Daarbij gaat het onder meer om minimale eisen voor groeiplaatsinrichting bij nieuwe en bestaande bomen, het gebruik van soorten die beter bestand zijn tegen droogte, hitte en ziekten, en het zoeken naar ruimte voor nieuwe aanplant.

Daarnaast onderzoeken we hoe we inwoners met (grote) bomen in hun tuin kunnen stimuleren om goed voor deze bomen te zorgen. Ook bekijken we welke publieksacties mogelijk zijn, zoals het aanbieden van gratis bomen, het aanleggen van een geboortebos of andere stimuleringsmaatregelen voor het behoud en aanplant van bomen. Samen met inwoners en partners willen we bouwen aan een toekomstbestendig, groen en klimaatbestendig Goirle.

Verder onderzoeken we of rekenmethodes van het Norminstituut Bomen kunnen worden ingezet om de (economische) waarde van ecosysteemdiensten mee te nemen in de planvorming.

In het programma over bomen besteden we verder aandacht aan het versterken en behouden van de huidige kwaliteit van ons bomenbestand, zorgen voor voldoende boomkroonbedekking, richtlijnen voor bescherming van bomen tijdens aanlegfase van de bouw, richtlijnen voor overlastgevende bomen, richtlijnen voor bomen bij kabels en leidingen en bomenbeheer, bevorderen van de biodiversiteit.

² Bijvoorbeeld als onderdeel van het Programma Groen of een programma specifiek over bomen.

3. REGELS VOOR KAPPEN VAN BOMEN

In afdeling 3 Het bewaren van *houtopstanden* van de Algemene Plaatselijke Verordening Goirle 2024 (APV) staan regels voor het kappen van bomen. Op de *Groene kaart* staan alle bomen en houtopstanden waarvoor een vergunning moet worden aangevraagd. De reden dat bomen op de Groene kaart staan, is dat ze een belangrijke bijdrage leveren aan het klimaat, onvervangbaar zijn voor de natuur en het groene karakter bepalen van de gemeente. Door de aangewezen bomen te beschermen via de Groene kaart, zorgen we ervoor dat ze behouden blijven en niet zomaar verdwijnen. Zo blijft het groene karakter van Goirle herkenbaar en toekomstbestendig. Per onderdeel beschrijven we hieronder wat op de Groene kaart is opgenomen en welke regels hiervoor gelden. Voor de bomen op de Groene kaart geldt een kapverbod, tenzij sprake is van een uitzondering. Deze uitzonderingen zijn opgesomd in paragraaf 3.7.

3.1 MONUMENTALE BOMEN

Monumentale bomen moeten we beschermen omdat ze onvervangbaar zijn: hun leeftijd, omvang en betekenis ontstaan pas na vele generaties en ze kunnen niet zomaar opnieuw worden aangeplant. De bomen maken vaak deel uit van het historische en culturele erfgoed van een plek. Met hun vaak grote omvang dragen ze bij aan een prettiger leefklimaat in onze dorpen. Ze zorgen voor veel schaduw, verkoeling en houden veel water vast. Als zo'n boom verdwijnt, gaat er een uniek stuk natuur en geschiedenis verloren dat nooit meer in dezelfde vorm terugkomt. Om die reden staan alle landelijk geregistreerde monumentale bomen in Goirle op de Groene kaart.

In onze gemeente staan zeven geregistreerde bomen of bomenrijen in het Landelijk Register Monumentale Bomen van de Bomenstichting³. Het gaat om:

- Zilveresdoorn, Looienhoek 3, eigendom van particulieren, 1930-1940
- Zomereik, Het Hoefke 6, eigendom van natuurbeschermingsorganisatie, 1900-1910
- Peer, Abcovenseweg 20, eigendom van particulieren, 1900-1910
- Beuk, Golfclub Landgoed Nieuwkerk, eigendom van particulieren, 1850-1860
- Beukenhaag, Hof van Tongerlo 34, eigendom van particulieren, 1800-1810
- 148 bruine beuken, Landgoed De Hoevens, eigendom van natuurbeschermingsorganisatie, 1900-1910
- 7 moerascypressen, Landgoed Ooievaarsnest, eigendom van natuurbeschermingsorganisatie, 1880-1890

Uitgangspunt voor het kappen van monumentale bomen:

- Voor het kappen van monumentale bomen is altijd een omgevingsvergunning nodig en geldt een herplantplicht.

³ Bron: dashboard Bomenstichting.nl, peildatum december 2025

3.2 WAARDEVOLLE BOMENLIJST

Op de waardevolle bomenlijst staan waardevolle bomen met cultuurhistorische waarde, die zijn opgenomen op de Groenstructuurkaart van het Programma Groen en bomen die aan de hand van een inventarisatie als waardevol zijn aangemerkt. Ze hebben geen officiële monumentale status, maar hebben wel de potentie monumentaal te worden. Door deze bomen goed te onderhouden en te behouden voor het nageslacht zijn ze nu en in de toekomst van grote waarde. Zowel de waardevolle bomen die binnen als buiten de bebouwde kom staan, staan op de Groene kaart.

Voor bomen in het buitengebied, die niet onder rijksregels vallen, geldt een vergunningsplicht als de bomen op de Groene kaart staan vermeld. In paragraaf 3.5 is meer uitleg te vinden over de rijksregels. Vaak staan op landbouwpercelen nog oude bomen die er al stonden voordat de ruilverkaveling het landschap veranderde. Ook op erven en in tuinen zijn bijzondere bomen te vinden, die we beschermen.

De inventarisatie van waardevolle bomen is gemaakt aan de hand van een aantal criteria. Een dwingende voorwaarde om op de waardevolle bomenlijst te komen is dat de boom een goede kwaliteit heeft. Dit betekent dat de boom voldoende vitaal is, een goede fysieke standplaats en voldoende groeiverwachting heeft. Dit is beoordeeld door een gecertificeerd boomkundige. Verder kan een boom op de bomenlijst komen als de leeftijd ouder is dan 60 jaar. De boom heeft daarmee bewezen dat zijn standplaats voldoet aan de behoefte die de boom heeft. De stamdiameter is minimaal 48 centimeter (gemeten op 130 cm boven maaiveld). Dit is omgerekend een stamomtrek van minimaal 150 centimeter. Verder heeft de boom minstens een van de volgende waarden: ecologische waarde, landschappelijke waarde, cultuurhistorische waarde, waarde voor de leefbaarheid of beeldbepalende waarde.

Deze criteria zijn hieronder weergegeven. Aan de hand van deze criteria kunnen eventueel later nog bomen worden toegevoegd aan de Groene kaart.

Tabel 2: Beoordelingscriteria voor waardevolle bomen

	Criterium	Toelichting
DWINGEND	Kwaliteit: de boom verkeert in goede staat (vitaliteit, gesteldheid, groeiverwachting, fysieke standplaats, levensverwachting van minimaal 10 jaar).	Naar verwachting doen zich binnen tien jaar geen problemen voor ten aanzien van de toestand van de boom.
OVERIG	Leeftijd: ouder dan 60 jaar.	De boom heeft in deze periode zijn standplaats bewezen.
	Stamdiameter: minimaal 48 centimeter (stamomtrek 150 centimeter).	Gemeten op 1,30 meter boven maaiveld.
	Ecologische waarde: boom heeft duidelijke natuurwetenschappelijke of biologische waarde.	Boom biedt bijvoorbeeld huisvesting aan bijzondere dieren of planten of is onderdeel van een specifiek ecosysteem.
	Landschappelijke waarde: boom heeft bijzondere vorm, maakt deel uit van een landschappelijke structuur of landschappelijke inpassing of heeft een bijzondere standplaats.	Bijvoorbeeld oude bomen in akkers en weilanden, dichte beplanting rondom erven.
	Cultuurhistorische waarde: boom heeft een cultuurhistorische waarde, boom is van een bijzondere soort, ras of variëteit (dendrologische waarde).	Bijvoorbeeld Landelijk geregistreerde monumentale bomen, jubileumbomen,

		herdenkingsbomen, bomen behorend bij monumentale panden, bomen die zijn vermeld op de Cultuurhistorische waardenkaart.
	Waarde voor dorpschoon: boom is bepalend voor het dorpschoon of draagt bij aan de leefbaarheid.	Bijvoorbeeld bomenrijen langs doorgaande wegen of een solitaire boom op een markante plek in het dorp.
	Beeldbepalende waarde: verschijningsvorm van de boom is mede bepalend voor het beeld in de omgeving.	Bijvoorbeeld grote bomen in voortuinen
	Waarde voor de leefbaarheid: boom dragen bij aan gunstig microklimaat, luchtkwaliteit en klimaatadaptatie.	Bijvoorbeeld bijdrage aan verminderen fijnstof, hittestress.

Uitgangspunten voor het kappen van bomen van de Waardevolle bomenlijst:

- Voor het kappen van bomen van de Waardevolle bomenlijst is altijd een omgevingsvergunning nodig en geldt een herplantplicht.
- Een boom met een goede kwaliteit kan als waardevol worden beschouwd en op de Waardevolle bomenlijst worden toegevoegd als:
 - o De boom minstens één van de volgende waarden heeft: ecologische waarde, landschappelijke waarde, cultuurhistorische waarde, waarde voor dorpschoon, beeldbepalende waarde of waarde voor de leefbaarheid heeft, en;
 - o Een boom ouder is dan 60 jaar en heeft daarmee bewezen dat zijn standplaats voldoet aan de behoefte die de boom heeft, of;
 - o Een boom een omtrek van minimaal 150 centimeter (gemeten op 130 cm boven maaiveld) heeft.

3.3 GROENGEBIEDEN

In de bebouwde kom van Goirle en Riel is een aantal wijken van oudsher erg bomenrijk gebleven. De Villawijk (omgeving Urnenveld), een deel van 't Ven en Boschkens zijn gebouwd in een oud bosgebied. Dit is nog goed terug te zien in de beplanting in tuinen van particulieren. Op de Groenstructuurkaart is dit aangegeven als Particulier waardevol groen.

In Riel zijn diverse herkenbare groengebieden binnen de bebouwde kom aangewezen met bomen die door hun leeftijd of historie het behouden waard zijn.

Ook de dorpsranden zijn als groengebied op de Groene kaart vermeld. Deze dorpsranden zijn in de meeste gevallen eigendom van de gemeente, maar er is ook particulier eigendom bij. Enkele bomengroepen in het buitengebied rondom erven met een relatief lage leeftijd zijn opgenomen als groengebied als deze beeldbepalend zijn en landschappelijke waarde hebben.

Uitgangspunt voor het kappen van bomen die in de groengebieden staan:

- Voor het kappen van bomen in de Groengebieden is altijd een omgevingsvergunning nodig en geldt een herplantplicht..

3.4 GEMEENTELIJKE GROENSTRUCTUREN

We zijn zuinig op onze eigen bomen. Met name de groenstructuren vormen de groene ruggengraat van onze dorpen. Om die reden staan de belangrijke groenstructuren, zoals bomenrijen, parken en boomrijke plantsoenen op de Groene kaart. Deze bomen vormen het herkenbare groene karakter van onze gemeente binnen de bebouwde kom.

Uitgangspunt voor het kappen van bomen die in de groenstructuren staan:

- Voor het kappen van bomen in de groenstructuren is altijd een omgevingsvergunning nodig en geldt een herplantplicht.

3.5 OVERIGE REGELS VOOR HOUTOPSTANDEN

3.5.1 RIJSREGELS

Buiten de bebouwingscontour houtkap (buitengebied) gelden rijksregels voor een groot deel van de bomen. Dit geldt voor:

- Houtopstanden met een oppervlakte van 10 are of meer (het gaat hier om de oppervlakte van de totale houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel);
- Houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van meer dan 20 bomen, gerekend over het totaal aantal rijen (het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de totale houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen).

Voor het vellen van een houtopstand die onder de rijksregels valt, moet een melding bij de provincie Noord-Brabant worden gedaan. Meer informatie over deze regels en de uitzonderingen is te vinden op de website van de ODBN.

3.5.2 OMGEVINGSPLAN

Soms is ook een vergunning nodig vanuit het Omgevingsplan, bijvoorbeeld als er archeologische waarden in de grond aanwezig kunnen zijn, er onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het bos, de landschaps- en natuurwaarden, enzovoorts. In het Omgevingsplan zijn daarom ook regels opgenomen voor het kappen van bomen en houtopstanden vanuit het oogpunt van de ruimtelijke ordening. Voor in het Omgevingsplan aangewezen locaties geldt dat een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit nodig is om werken uit te voeren zoals het planten, verwijderen, kappen of rooien van bomen en andere opgaande beplantingen. De voorwaarden waaronder deze vergunning wordt verleend, zijn ook vastgelegd in het Omgevingsplan. Het Omgevingsplan is te raadplegen via het Omgevingsloket.nl.

Het kan daarom voorkomen dat voor het verwijderen van bomen twee vergunningen nodig zijn:

- Omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit: gericht op het uitvoeren van werken of werkzaamheden.
- Omgevingsvergunning voor het kappen van bomen: specifiek gericht op de bescherming van bomen.

Bij een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen worden aanvullende criteria meegewogen, zoals boomwaarden, ecologische betekenis, monumentale status, bijdrage aan klimaatadaptatie en ruimtelijke kwaliteit. Alleen via deze omgevingsvergunning kan bovendien een herplantplicht worden opgelegd. Bij de aanvraag om een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom moet worden getoetst of de boom of houtopstand ook is beschermd op de plankaart van het Omgevingsplan.

Uitgangspunten voor het kappen van bomen buiten de bebouwingscontour houtkap:

- Voor het kappen van bomen op de Groene kaart is altijd een omgevingsvergunning nodig en geldt een herplantplicht. Zie paragrafen 3.2 en 3.3.
- Voor een groot deel van de bomen gelden de rijksregels van de Omgevingswet. Het vellen van *houtopstanden* moet vooraf worden gemeld bij de provincie.
- Soms zijn er twee omgevingsvergunningen nodig: voor het vellen van bomen vanuit het Omgevingsplan en de APV.

3.5.3 BESCHERMDE DIEREN EN PLANTEN

Vanuit de Omgevingswet kunnen ook beperkingen gelden als beschermde planten en dieren afhankelijk zijn van bomen. Hierbij kan worden gedacht aan een bomenrij die essentieel is voor oriëntatie of voedsel, een boom die nestgelegenheid of bescherming biedt, enzovoorts. Kans op overtredingen komen het meeste voor bij vogels tijdens het *broedseizoen*. De provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag voor soortbescherming en de Omgevingsdienst Brabant Noord voert het beleid uit. In sommige situaties heeft een aanvrager vanwege bescherming van dier- en plantensoorten toestemming van de provincie nodig om bomen te mogen verwijderen. Voor bescherming geldt een zorgplicht voor iedereen, zelfs als geen vergunning nodig is.

Uitgangspunt voor het kappen van bomen waar beschermde planten en dieren van afhankelijk zijn:

- In sommige situaties heeft een aanvrager toestemming van de provincie nodig om een boom te mogen verwijderen.

3.6 UITZONDERINGEN

In onderstaande situaties is geen omgevingsvergunning voor het kappen van bomen nodig⁴:

- Voor bomen of groenstructuren op particuliere percelen die buiten de groengebieden staan en niet specifiek zijn aangeduid op de Groene kaart;
- Voor (bijna) dode, onherstelbaar afgestorven bomen⁵ in openbaar gebied, waarvoor vanwege spoedeisende omstandigheden de procedure van een onherroepelijke omgevingsvergunning niet kan worden afgewacht;
- Voor bomen die moeten worden geveld vanwege de Plantgezondheidswet;
- Voor het periodiek terugzetten van *hakhout*;
- Voor het periodiek *knotten* en snoeien van bomen;
- Voor een *dunning* ter bevordering van de groei van een totale houtopstand;
- Voor bomen buiten de bebouwingscontour houtkap die vallen onder de regels van de Omgevingswet (rijksregels). Hiervoor geldt een meldingsplicht bij de provincie.

⁴ Zoals beschreven in paragrafen 3.5.2 en 3.5.3 kan wel een andere omgevingsvergunning van de gemeente of toestemming van de provincie Noord-Brabant nodig zijn.

⁵ Een onherstelbaar afgestorven boom is een boom die zijn levensfuncties definitief heeft verloren en niet meer kan herstellen.

4. PROCEDURE EN BEOORDELING

In dit hoofdstuk beschrijven we het toetsingskader voor het beoordelen van een aanvraag van een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen.

4.1 BELANGENAFWEGING

Als we een ontvankelijke aanvraag in behandeling nemen, volgt een belangenafweging. De belangen om een boom te behouden wegen we af tegen de belangen waarom de boom moet worden gekapt.

In beginsel weigeren we een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen die op de Groene kaart staan en die een van de in paragraaf 4.2 genoemde waarden vertegenwoordigen.

4.2 TE BEOORDELEN WAARDEN VAN BOMEN

Bomen vertegenwoordigen waarden die we bij een aanvraag van een omgevingsvergunning beoordelen en die meewegen in de belangenafweging. Bijzondere waarden die kunnen gelden, zijn:

- Ecologische waarde
- Landschappelijke waarde
- Cultuurhistorische waarde
- Waarde voor dorpsschoon
- Beeldbepalende waarde
- Waarde voor de leefbaarheid

De waarden lichten we hierna toe.

4.2.1 ECOLOGISCHE WAARDE

In de volgende gevallen kan de boom ecologische waarde hebben en kan een omgevingsvergunning worden geweigerd als in de buurt geen alternatieven beschikbaar zijn om de ecologische waarde te waarborgen.

- De boom heeft een nest- of verblijfplaats van een beschermde diersoort of is essentieel onderdeel van het leefgebied.
- De boom zorgt met zijn aanwezigheid voor een leefklimaat voor beschermde dieren of planten dat met de kap van de boom verdwijnt.
- De boom is onderdeel van een ecologische verbindingszone, natuurnetwerk of natuurgebied.
- De boom is inheems of zodanig ingeburgerd dat dieren of planten gebruikmaken van de boom als vliegroute of voedselbron.
- Zelfs een dode boom kan ecologische waarden hebben.

4.2.2 LANDSCHAPPELIJKE WAARDE

De landschappelijke waarde van een boom heeft te maken met de plaats en samenhang in het landschap waarin hij staat. Bomen die onderdeel zijn van herkenbare landschapsstructuren of landschapselementen hebben meer waarde. Bomen die onderdeel zijn van de groenblauwe dooradering, dragen bij aan een netwerk onder andere ter bevordering van de biodiversiteit en ondersteuning van klimaatadaptatie.

Binnen de bebouwingscontour houtkap is de landschappelijke waarde niet van toepassing. Dode bomen of bomen waarvan de kroon grotendeels afgetakeld of beschadigd is, hebben geen landschappelijke waarde.

De landschappelijke waarde is van toepassing als:

- de boom bijdraagt aan de beleving van het landschap;
- de boom is onderdeel van een herkenbare landschapsstructuur, landschapselement en/of groenblauwe dooradering;
- het gaat om grote solitaire bomen op landbouwpercelen, vaak inheems, die er al stonden voor de ruilverkaveling;
- in het Landschapsbeleidsplan is genoemd dat de structuur en de soort waar de boom onderdeel van uitmaakt versterkt en behouden moet worden.

4.2.3 CULTUURHISTORISCHE WAARDE

De cultuurhistorische waarde wordt bepaald door de functie en betekenis die de houtopstand heeft in historisch opzicht. Bomen hebben cultuurhistorische waarde als:

- de boom is genoemd op de Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Brabant;
- de boom is aangewezen als monumentale boom op de Groene kaart;
- de boom een verwijzing heeft naar het verleden. Hij zegt iets over de plek of de bewoners;
- de boom onderdeel is van een bomenrij die het tracé van historische wegen zichtbaar maakt;
- de boom een historische locatie aangeeft (voormalige boerderij, hoeve, monumentaal pand of iets dergelijks);
- de boom herinnert aan het historisch gebruik van het landschap (oude boomgaarden, houtwallen, et cetera);
- de boom is geplant als gedenkboom of jubileumboom;
- de boom een zeldzaam (oud) exemplaar is van de soort (dendrologische waarde).

Als een boom dood is of in een slechte conditie verkeert, neemt de cultuurhistorische waarde af.

4.2.4 WAARDE VOOR DORPSSCHOON

De waarde voor dorpsschoon heeft te maken met de samenhang tussen de stedenbouwkundige onderdelen in de openbare ruimte. Dit betreffen meestal bomen van de groenstructuur op de Groene kaart en bomen met een cultuurhistorische waarde. De waarde is van toepassing als de boom in het dorpshart, langs doorgaande routes of bij herkenbare plekken staat.

Een dode boom of boom in een slechte conditie hebben een negatieve invloed op dorpsschoon en van deze waarde is dan geen sprake.

4.2.5 BEELDBEPALENDE WAARDE

De beeldbepalende waarde heeft vooral te maken met de verschijningsvorm van de houtopstand in zijn omgeving. In een straat met weinig bomen is deze waarde hoger dan in straat met laanbomen of parken met bomen. Aanwezigheid van voldoende bomen in openbaar gebied bepaalt in grote mate het groene beeld van de omgeving. Daarnaast is de mate van zichtbaarheid van de houtopstand vanaf de openbare weg bepalend. Bomen in achtertuinen die vanaf de weg nauwelijks zijn te zien

hebben geen beeldbepalende waarde. De aanwezigheid van andere bomen in de directe omgeving is eveneens van belang. Dode bomen of bomen waarvan de kroon grotendeels afgetakeld of beschadigd is, hebben geen beeldbepalende waarde.

4.2.6 WAARDE VOOR DE LEEFBAARHEID

Bomen zijn van cruciaal belang voor de leefbaarheid in de stedelijke omgeving als ze gunstige effecten hebben op de leefomgeving van mensen. Bomen hebben waarde voor de leefbaarheid als:

- de boom substantieel bijdraagt aan het verminderen van fijnstof, hittestress, et cetera. Dit is onder andere van toepassing als een boom door zijn kroonoppervlakte schaduw biedt waar bewoners van kunnen profiteren. Bij looproutes, verpleegtehuizen, speelplekken en scholen kan deze waarde extra van belang zijn;
- de boom voorkomt dat de omgeving versteent;
- de boom bijdraagt aan klimaatadaptatie, door het verbeteren van de waterinfiltratie, vasthouden van regenwater en beperken van wateroverlast en erosie;
- de boom bijdraagt aan het welbevinden van bewoners in lichamelijk en geestelijk opzicht. Denk hierbij aan bomen die bijdragen aan de groenbeleving van een recreatieve plek of doorgaande route, afscherming van speelplaatsen of bomen met een educatieve functie.

Bomen van de 1e en 2e boomgrootte die al een hoogte hebben bereikt van 10 meter hebben meer waarde voor de leefbaarheid dan kleinere bomen (3e grootte) die niet groter worden dan 10 meter. Bomen die een beperkte kroon houden dragen nauwelijks bij aan de leefbaarheid. Dode bomen of bomen waarvan de kroon grotendeels afgetakeld of beschadigd is, hebben geen waarde voor de leefbaarheid.

Als een boom ernstige schade veroorzaakt of een reëel risico vormt op schade aan opstallen of eigendommen die niet met regulier onderhoud kan worden voorkomen, heeft deze boom geen waarde voor de leefbaarheid. Dit kan bovendien een reden zijn om een vergunning te verlenen, ongeacht of er sprake is van andere waarden. Hetzelfde geldt voor een boom die een reëel risico vormt op letsel wat niet met regulier onderhoud kan worden voorkomen en een boom die onrechtmatige hinder veroorzaakt. Onder onrechtmatige hinder verstaan we in ieder geval niet de in paragraaf 4.4 genoemde hinder.

Als er een vordering ligt tot verwijdering van een boom in het kader van artikel 5:42 Burgerlijk Wetboek, heeft de boom ook geen waarde voor de leefbaarheid. Dit kan bovendien een reden zijn om, ongeacht de aanwezigheid van andere waarden, een vergunning te verlenen. Een herplantplicht leggen we niet op exact dezelfde locatie op.

Bij grote projecten kan *boomkroonvolume* meewegen in het bepalen van de waarde van de boom en hoeveel compensatie nodig is.

4.3 ONDERZOEK NAAR ALTERNATIEVEN

Vaak zijn er mogelijkheden om een waardevolle boom te behouden door regulier onderhoud uit te voeren, een eenmalige ingreep te doen of het aanpassen van een plan. De mogelijkheden daarvoor moeten deugdelijk worden onderzocht door een gecertificeerde boomkundige en getoetst. Het onderzoek naar alternatieven weegt mee in de belangenafweging. Zijn er redelijke alternatieven

waardoor de boom duurzaam behouden kan worden, dan heeft het altijd de voorkeur boven het kappen van de boom. Hoe waardevoller de boom, hoe meer inspanning er verwacht kan worden om de boom te behouden.

Soms moet een boom worden gekapt vanwege een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang dat zwaarder weegt dan het duurzaam behoud van de boom.

Zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang

Een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang kan een reden zijn voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom op de Groene kaart. Van een 'zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang' is sprake als:

- inzet van de ruimte op de locatie dringend gewenst is voor gezondheid, leefbaarheid en veiligheid, zoals de realisatie van een gezondheidscentrum, brandweervoorziening, defensiedoeleinden, transportleidingen voor elektriciteit of gas, sociale veiligheid, noodzakelijke verbetering van de mobiliteit;
- inzet van de ruimte op de locatie dringend gewenst is voor maatschappelijke of culturele voorzieningen, zoals schoolgebouw, buurtgebouw, huisvesting voor bijzondere doelgroepen, aanleunwoningen en bijbehorende voorzieningen;
- inzet van de ruimte op de locatie dringend gewenst is voor grootschalige woningbouw met daarbij behorende voorzieningen, binnen de gestelde verstedelijkingsopgave. Voorwaarde is dat binnen de plannen dezelfde waarde aan bomen door aanplant van nieuwe bomen wordt hersteld en versterkt. Financiële compensatie is in beginsel niet mogelijk (zie paragraaf 4.5.2).

Onder 'dringend gewenst' verstaan we:

- Er is op deze locatie aantoonbaar behoefte aan deze voorziening/ontwikkeling;
- Er zijn geen redelijkerwijs uitvoerbare alternatieven;
- Het plan kan niet worden aangepast (bijvoorbeeld schuiven met functies of plan minder omvangrijk maken), waardoor eventueel bomen behouden kunnen worden.

4.4 NORMALE HINDER EN OVERLAST

Wij weigeren een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom op de Groene kaart wanneer de reden van de aanvraag uitsluitend bestaat uit normale of te verwachten hinder die hoort bij een gezonde boom. Het gaat dan om:

- Bladval, vruchtval, stuifmeel, andere natuurlijke stoffen en seizoenverschijnselen die onderdeel zijn van het natuurlijke proces van een boom;
- Allergieën;
- Belemmering van zonlicht bij het plaatsen van zonnepanelen, zonnecollectoren of elektrische laadpalen;
- Aanwezigheid van vogels, nesten of ziekten en plagen, zoals de eikenprocessierups;
- Dode takken die met regulier onderhoud kunnen worden verwijderd;
- Beperkte schaduw of verduistering in tuin of woning.

Alleen wanneer sprake is van onevenredige hinder, zoals buitensporige schaduw of uitzonderlijke omstandigheden, kan dit aanleiding zijn om een aanvraag anders te beoordelen.

4.5 VOORWAARDEN BIJ DE OMGEVINGSVERGUNNING

4.5.1 HERPLANTPLICHT

We leggen een herplantplicht op bij vergunningsplichtige bomen. Uitgangspunt is een boomgrootte en aantallen te kiezen op basis van onderstaande matrix:

	Boomgrootte	Te herplanten boom			
		1 ^e grootte	2 ^e grootte	3 ^e grootte	Vorm-/knot-/leiboom
Te vellen boom	1 ^e grootte	1	2	3	4
	2 ^e grootte		1	2	3
	3 ^e grootte			1	2
	Vorm-/knot-/leiboom				1

Voor de te herplanten boomsoorten bestaat een lijst met soorten waaruit aanvragers kunnen kiezen, afhankelijk van de locatie van de boom. Deze lijst is opgenomen in bijlage 3. De minimale plantmaat bedraagt 16-18. Om een herplantplicht te laten slagen, moet de groeiplaats geschikt zijn of worden gemaakt om de gekozen herplantboom goed te laten groeien door te voorzien in voldoende ruimte boven- en ondergronds, voldoende beschikbaar vocht en voedingsstoffen.

De herplantplicht moet binnen het *plantseizoen* worden uitgevoerd, om te voorkomen dat de boom de aanplant niet overleeft. De herplantplicht moet worden voldaan binnen een jaar na gebruik van de omgevingsvergunning in de eerstvolgende mogelijkheid tussen 1 november en 1 maart⁶.

De herplantplicht moet uitgevoerd worden op hetzelfde perceel of erf. Voor gemeente moet de herplantplicht op dezelfde locatie of zo dicht mogelijk in de buurt van die locatie plaatsvinden.

4.5.2 FINANCIËLE COMPENSATIE

Het heeft altijd de voorkeur om een herplantplicht op te leggen die de vergunninghouder zelf voldoet door een boom terug te planten. In zeer uitzonderlijke gevallen kan toch worden gekozen voor een financiële compensatie. Bijvoorbeeld als vanwege een zwaarwegend algemeen maatschappelijk belang bomen moeten worden gekapt en er veel ruimte voor groen verdwijnt. De gemeente zorgt dan voor herplant op een andere locatie op kosten van de aanvrager. We gebruiken een deskundige

⁶ Voorbeeld 1: iemand heeft op 2 februari 2027 een omgevingsvergunning gekregen. De vergunninghouder maakt op 3 januari 2028 gebruik van de vergunning. In dat geval kan hij een boom herplanten vóór 1 maart 2028. Voorbeeld 2: Iemand heeft op 5 januari 2027 een omgevingsvergunning gekregen. Hij maakt op 10 maart 2027 gebruik van de vergunning. De vergunninghouder moet herplanten tussen 1 november 2027 en 1 maart 2028.

boomwaardebepaling⁷ om de financiële compensatie te bepalen. Hiermee zorgen we voor een kwalitatief goede en toekomstbestendige compensatie. Als het gaat om oude bomen (ten minste ouder dan 60 jaar) met een groot boomkroonvolume, die in de belangenafweging toch moeten worden gekapt, bepalen we aan de hand van het berekende boomkroonvolume hoeveel compensatie nodig is om het volume te compenseren. Hierbij houden we rekening met de conditie van de boom.

4.5.3 INSTANDHOUDINGSPLICHT

Voor de nieuw geplante bomen geldt een instandhoudingsplicht tot het moment dat de bomen weer vergunningsplichtig zijn door het bereiken van de bewuste maat. Als de boom na herplant afsterft, moet eenzelfde beplanting opnieuw worden geplant.

4.6 GELDIGHEIDSDUUR OMGEVINGSVERGUNNING

Een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen is in beginsel één jaar geldig. Daarna vervalt de vergunning. Eventueel kan bij de aanvraag worden aangegeven dat de uitvoering binnen een jaar niet haalbaar is, bijvoorbeeld bij langlopende projecten. Dan kan de geldigheidsduur van de vergunning met twee jaar worden verlengd.

4.7 NOODKAP

Als er sprake is van noodkap kan de burgemeester een beroep doen op de noodbevoegdheid van artikel 172 Gemeentewet. De burgemeester kan dan zonder vergunningaanvraag (telefonisch) toestemming geven tot kap. Daarna mag de betreffende boom direct worden gekapt. Er is sprake van noodkap indien de situatie zodanig spoedeisend is, in het kader van de openbare orde en veiligheid, dat niet gewacht kan worden op de vergunningenprocedure.

4.8 AFSTAND TOT ERFGRENS

Volgens het Burgerlijk Wetboek (boek 5, artikel 42) mogen bomen, heesters en heggen niet te dicht bij de erfgrans van de burenen staan, tenzij de burenen daar toestemming voor geven of het perceel grenst aan een openbare weg of water. Burenen kunnen zich niet verzetten tegen beplanting die niet hoger is dan de scheidsmuur tussen de erven.

In onze gemeente geldt een afstand van 0,5 meter voor bomen en is deze nihil voor heggen en heesters.

⁷ Voor een richtlijn kunnen we de boomwaarde-indextabel van Norminstituut Bomen gebruiken. Voor een nauwkeurige waardebepaling kunnen we de boomwaarde bepalen aan de hand van een boomtaxatiemethode, zoals die van de NVTB.

5. ILLEGALE KAP EN HANDHAVING

In ons beleid geldt dat iedereen zich aan de regels moet houden, ook bij het kappen van bomen. Deze regels zijn opgesteld om te waarborgen dat er voldoende groen behouden blijft, aangezien bomen en groenstructuren essentieel zijn voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en de leefbaarheid van onze omgeving. Illegale kap ondermijnt deze doelstellingen en kan leiden tot blijvende schade aan het landschap en de kwaliteit van de leefomgeving. Handhaving is daarom nodig om de naleving van de regels te verzekeren en het groen duurzaam te beschermen voor huidige en toekomstige generaties.

5.1 ILLEGALE KAP

Als een boom is gekapt, dan wel geveld, zonder omgevingsvergunning spreken we van illegale kap. We kunnen dan een procedure opstarten. Hiervoor gelden de volgende stappen:

- Aan de hand van bureaustudie, informatie van de eigenaar en bezoek op locatie brengen we in beeld wat er is gekapt.
- We wegen af of concreet zicht op legalisatie bestaat.
- Als legalisatie mogelijk is, moet de eigenaar van de boom alsnog een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom aanvragen en wordt deze volgens de procedure voor kap afgehandeld. Hierbij kunnen we een herplantplicht als maatregel opleggen. Daarmee loont het niet om illegaal een boom te kappen.
- Als legalisatie niet mogelijk is, start een handhavingsprocedure volgens de werkwijze in onze geldende Uitvoering- en Handhavingsstrategie. Hierbij kunnen we aangifte doen bij de politie. We leggen een herplantplicht op, mogelijk in combinatie met een last onder dwangsom. Daarbij houden we rekening met de waarde van de houtopstand die zonder vergunning is geveld dan wel beschadigd en wat het kost om die te compenseren. Uitgangspunt is de boom op dezelfde locatie terug te planten.

5.2 NIET VOLDOEN AAN HERPLANTPLICHT

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het kappen van een boom leggen wij een herplantplicht op. We vragen inwoners terug te melden wanneer zij aan deze verplichting hebben voldaan. Ook kunnen wij steekproefsgewijs controleren of aan de herplantplicht is voldaan. Mocht niet aan de herplantplicht zijn voldaan, dan kunnen we een sanctie opleggen.

6. MONITORING EN EVALUATIE

We monitoren of de nieuwe regels voor het kappen van bomen leidt tot verlies van bomen en boomkronen. Dat doen we door de nulmeting van de boomkroonbedekking te vergelijken met jaarlijkse metingen. De Europese Natuurherstelverordening verplicht lidstaten om het verlies van groene ruimte en boomkronen in stedelijk gebied te stoppen. Daarom registreren wij hoeveel omgevingsvergunningen we verlenen en op welke locaties. Deze gegevens koppelen we aan GIS-data over het boomkroonbedekking, zodat we inzicht krijgen in de ontwikkeling van het groen. Op basis van deze monitoring kunnen we tijdig ingrijpen en de regels bijstellen wanneer er te veel boomkronen verdwijnen.

We evalueren de nieuwe regels en deze nota na vier jaar. We hebben dan genoeg ervaring opgedaan met de nieuwe regels. Als er zaken moeten worden aangescherpt, herijken we deze nota op die punten. De evaluatie is niet bedoeld om een heel andere koers in te slaan.

We registreren na het nemen van een besluit op een aanvraag om een omgevingsvergunning in ieder geval de volgende informatie:

- Locatie;
- Aantal bomen waarvoor omgevingsvergunning is aangevraagd is gedaan;
- Aantal bomen waarvoor omgevingsvergunning is verleend, geweigerd, ingetrokken of vergunningsvrij;
- Binnen of buiten de bebouwingscontour houtkap;
- Reden waarom we een omgevingsvergunning verlenen of weigeren;
- Herplantplicht: aantal, soort, plantmaat, boomgrootte, locatie, gestelde termijn.

Tussentijds is het mogelijk voor het college om de Groene kaart te wijzigen. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn als we extra bomen willen opnemen op de Groene kaart of als de kaart niet meer up-to-date is.

7. OVERGANGSREGELING

Aanvragen die vóór de inwerkingtreding van deze nota Bomenkap en Herplantplicht zijn ingediend, maar nog niet zijn afgehandeld, behandelen we volgens de dan geldende regels en de nota Kapbeleid uit 2014. Daarbij geldt het uitgangspunt dat we de nieuwe regels en de nota Bomenkap en Herplantplicht toepassen als dat voor de aanvrager het meest gunstig is.

8. HARDHEIDSCLAUSULE

Het bevoegd gezag kan in bijzondere gevallen in het voordeel van de aanvrager afwijken van de bepalingen in afdeling 3 van hoofdstuk 4 van de Algemene Plaatselijke Verordening, als het volgen van die regels voor de aanvrager oneerlijk of onredelijk zou uitpakken.

9. LITERATUUR EN BRONNEN

Landschapsbeleidsplan Gemeente Goirle, 15-07-2016, Kruit | Kok Landschapsarchitecten

Omgevingsvisie Goirle, december 2021, Kuiper Compagnons: [Omgevingsvisie - Gemeente Goirle](#)

Programma Groen, 2021, gemeente Goirle

Kaart monumentale bomen: <https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=3.312315746690106&gm-x=155000.000000000003&gm-y=460000&gm-b=1544180834512,true,1;1617010788979,true,1>

Dashboard Bomenstichting: www.monumentalebomen.nl

Informatie over bomen en struiken kappen: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/bomen-en-struiken-kappen>

Cultuurhistorische waardenkaart: [Cultuurhistorische Waardenkaart Noord-Brabant - Brabant](#)

Evaluatie nota Kapbeleid gemeente Goirle, januari 2026, gemeente Goirle

Onderzoek kapbeleid gemeente Goirle, maart 2025, Het Pon & Telos

BIJLAGEN

BIJLAGE 1 LIJST MET DEFINITIES EN AFKORTINGEN

In deze bijlage zijn de gebruikte definities en afkortingen uitgelegd.

APV: Algemene Plaatselijke Verordening Goirle 2024

Bebouwingscontour houtkap: bebouwde kom vastgesteld in het kader van artikel 11.111 Besluit activiteiten leefomgeving (Bal).

Boom: een houtachtig, opgaand gewas zowel levend als afgestorven met een *stamdiameter* van minimaal 10 centimeter gemeten op 130 centimeter hoogte vanaf het maaiveld. In geval van meerstammigheid geldt de diameter van de dikste stam.

Boomkroonbedekking: De mate waarin de kroonprojecties van bomen een gebied bedekken, uitgedrukt in een percentage. Het geeft inzicht in hoe bomen bijdragen aan een groene leefomgeving en ecosysteemdiensten, zoals het verbeteren van luchtkwaliteit, het bieden van schaduw en het verhogen van biodiversiteit.

Boomkroonvolume (BKV): de totale ruimte die de kroon van een boom inneemt, berekend als het driedimensionale volume van takken en bladeren boven de stam, uitgedrukt in kubieke meters (m³).

Broedseizoen: De periode waarin een vogel een ei legt, uitbroedt en de jongen opvoedt tot het stadium waarin ze kunnen vliegen. Het broedseizoen verschilt per soort per jaar. De meeste vogels broeden tussen 1 maart en 15 juli.

Dunning: velling ter bevordering van het voortbestaan van de houtopstand. Een dunning is een bosbouwkundige ingreep waarbij een deel van de bomen in een bos wordt verwijderd om de groeiomstandigheden voor de overblijvende bomen te verbeteren.

Ecosysteemdiensten: Ecosysteemdiensten zijn de voordelen die de natuur ons levert, zoals schone lucht, waterberging, verkoeling en positieve effecten op de mentale gezondheid. Hiermee wordt in onderzoeken laten zien dat bomen naast een kostenplaatje ook rendement opleveren.

Groene kaart: topografische kaart met bijhorend register, met daarop beschermde waardevolle houtopstanden in de vorm van lijnvormige beplanting (boomstructuren), vlakvormige gebieden met houtopstanden die een functionele eenheid vormen (boomzones) en solitaire bomen of boomgroepen;

Groenstructuurkaart: Kaart die hoort bij het Programma groen, die de belangrijkste groenstructuren in de gemeente Goirle weergeeft, met name binnen de bebouwde kom. De *Groene kaart* is gebaseerd op de Groenstructuurkaart.

Hakhout: Een of meer bomen die na te zijn geveld, opnieuw op de stronk uitlopen.

Houtopstand: één of meerdere bomen die een zelfstandig geheel vormen doordat de kronen een sluitend geheel vormen;

Herplantplicht: een voorwaarde of vergunningsvoorschrift die de gemeente aan een omgevingsvergunning voor het kappen van bomen kan verbinden. De herplantplicht verplicht de aanvrager een jonge boom terug te planten ter compensatie van de te kappen boom.

Kandelaberen: het drastisch snoeien van een boom waarbij de takken sterk worden ingekort, zodat alleen de stam met korte takstompen overblijft en de boom tijdelijk lijkt op een kandelaar met meerdere armen of een snoeitechniek waarbij takken van een boom afgezaagd worden waardoor de boom het uiterlijk van een kadelaar of kandelaber krijgt.

Knotten: het tot op de oude snoeiplaats verwijderen van takhout bij knotbomen, gekandelaberde bomen of leibomen als (periodiek) noodzakelijk onderhoud.

NVTB: Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen.

ODBN (Omgevingsdienst Brabant Noord): Overheidsorganisatie die de groene wetgeving uitvoert voor provincie Noord-Brabant. Daaronder vallen onder andere handhaving op de naleving van de bescherming van houtopstanden en soortbescherming.

Plantseizoen: Het plantseizoen is de periode in het jaar waarin omstandigheden (zoals temperatuur en bodemvocht) het meest geschikt zijn om bomen, struiken en andere planten in de grond te zetten, zodat ze goed kunnen wortelen en aanslaan. We hanteren hiervoor de periode tussen 1 november en 1 maart.

Stamdiameter: De stamdiameter kan worden verkregen door de *stamomtrek* van een boom, gemeten op 130 centimeter boven maaiveld, te delen door 3,14.

Stamomtrek: De omtrek van de stam van een boom, gemeten op 130 centimeter boven het maaiveld.

Vellen: Rooien, kappen, verplanten, snoeien van meer dan 20 procent van de kroon of wortelgestel, met inbegrip van *kandelaberen* en het verrichten van handelingen zowel boven- als ondergronds, die de dood, ernstige beschadiging of ernstige ontsiering van de houtopstand ten gevolge kunnen hebben.

BIJLAGE 2 KADERS EN BELEID

In deze bijlage zijn de relevante wet-, regelgeving en beleidstukken samengevat.

INHOUDSOPGAVE

1.	Europese wetgeving	3
1.1.	Europese Natuurherstelverordening (NHV)	3
2.	Landelijke wetgeving	3
2.1.	Burgerlijk Wetboek	3
2.2.	Omgevingswet	3
2.3.	Plantgezondheidswet	5
3.	Provinciaal beleid	5
3.1.	Omgevingsverordening Noord-Brabant	5
4.	Lokaal beleid	5
4.1.	Omgevingsvisie	5
4.2.	Woonzorgvisie	6
4.3.	Landschapsbeleidsplan	6
4.4.	Programma Groen	6
4.5.	Omgevingsplan	7
4.6.	Nota Kapbeleid 2014	7

1. EUROPESE WETGEVING

1.1. EUROPESE NATUURHERSTELVERORDENING (NHV)

In de NHV staat dat vanaf 2030 geen verlies mag zijn van stedelijk groen en boomkroonbedekking ten opzichte van 2024. Daarna moet er een duidelijke groei plaatsvinden in zowel het totale oppervlakte stedelijk groen als in de boomkroonbedekking binnen alle stedelijke ecosystemen. Het doel is om deze groei door te zetten totdat een vastgesteld, bevredigend niveau van groen en bomen is bereikt. Daarmee wordt niet alleen de kwaliteit van de leefomgeving versterkt, maar ook bijgedragen aan klimaatbestendigheid en biodiversiteit.

Alle lidstaten moeten deze wet in 2027 hebben uitgewerkt in een definitief Natuurplan.

2. LANDELIJKE WETGEVING

2.1. BURGERLIJK WETBOEK

In Boek 5 Verbintenissenrecht van het Burgerlijk Wetboek wordt geregeld wie verantwoordelijk is voor het onderhoud van bomen, bijvoorbeeld als het gaat om bomen die grenzen aan percelen. Bomen kunnen eigendom zijn van de grondeigenaar, maar ze kunnen ook onder bepaalde omstandigheden invloed hebben op de rechten van burenen. Regels worden gegeven over eigendom, zoals wanneer een boom over de grens van het ene perceel naar het andere groeit (burenrecht). De wetsartikelen die we het meest tegenkomen in relatie tot bomen zijn artikel 5:42 en 5:44. Artikel 5:42 gaat over het hebben van bomen bij de erfgrans. Vanuit het wetboek geldt dat een buur geen bomen mag hebben binnen een afstand van 2 meter van de erfgrans zonder toestemming van de andere buur. Een uitzondering is als er sprake is van een bevrijdende verjaring en de boom ouder is dan 20 jaar. In dat geval is een erfdienstbaarheid verkregen, wat inhoudt dat het naburige erf de 'ongeoorloofde' beplanting moet dulden. Gemeenten kunnen in hun Algemene Plaatselijke Verordening kleinere afstanden toelaten. In de gemeente Goirle hebben we in artikel 4:12b de APV (versie 2024) kleinere afstanden vastgesteld, te weten nihil voor heggen en 50 centimeter voor bomen. Artikel 5:44 gaat over overhangende takken en doorschietende boomwortels.

2.2. OMGEVINGSWET

Regels voor het kappen van houtopstanden en beschermen van flora en fauna stonden in de Wet natuurbescherming. Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. In deze wet zijn artikelen die voorheen in de Wet natuurbescherming stonden grotendeels overgenomen.

Vellen van houtopstanden

Om bossen te beschermen en vanwege internationale regels heeft het Rijk regels voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten. Om te bepalen welke houtopstanden onder deze rijksregels vallen is de bebouwingscontour houtkap bepalend. De Omgevingswet verplicht de gemeenteraad om een bebouwingscontour houtkap vast te stellen in het Omgevingsplan. Met het aanwijzen van de bebouwingscontour houtkap bepaalt de gemeente in feite wanneer de regels in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) over het vellen van houtopstanden gelden.

In de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) zijn als oogmerk voor de rijksregels op het vlak van het vellen van houtopstanden en herbeplanten na het vellen of tenietgaan van

houtopstanden vastgelegd: natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal in Nederland en het beschermen van landschappelijke waarden. Gemeenten mogen vanuit die oogmerken géén regels over het vellen van houtopstanden en herbeplanten na het vellen of tenietgaan van houtopstanden buiten de bebouwingscontour meer stellen, behalve voor specifieke houtopstanden die zijn uitgezonderd. Uitzonderingen zijn:

- houtopstanden binnen de bebouwingscontour houtkap. Dat komt er ongeveer op neer dat de rijksregels alleen gelden voor houtopstanden buiten stedelijk gebied;
- houtopstanden op erven of in tuinen;
- bomen en struiken die specifiek voor het oogsten van fruit, noten of vruchten zijn geteeld;
- houtopstanden die windschermen om boomgaarden vormen;
- naaldbomen die duidelijk bedoeld zijn als kerstbomen én niet ouder zijn dan 20 jaar;
- kweekgoed;
- populieren of wilgen van:
 - o wegbeplantingen
 - o beplantingen langs waterwegen, of
 - o eenrijige beplantingen langs landbouwgronden
- het dunnen van een houtopstand om de groei van de overblijvende houtopstand te bevorderen. Bijvoorbeeld als onderdeel van het reguliere onderhoud van de houtopstand.
- beplantingen die bestaan uit populieren, wilgen, essen of elzen en duidelijk bedoeld zijn voor de productie van houtige biomassa onder de volgende voorwaarden:
 - o Het oogsten vindt minstens 1 keer per 10 jaar plaats.
 - o De beplantingen bestaan uit minstens 10.000 stoven per ha per beplantingseenheid.
 - o Een beplantingseenheid moet bestaan uit aaneengesloten beplanting zonder doorsnijding door meer dan 2 m brede onbeplante stroken.
 - o De beplantingen zijn aangelegd na 1 januari 2013.
- houtopstanden met een oppervlakte van minder dan 10 are. Het gaat hier om de oppervlakte van de totale houtopstand dus niet alleen van het te vellen deel;
- houtopstanden die bestaan uit een rijbeplanting van maximaal 20 bomen (gerekend over het totaal aantal rijen). Het gaat hier om het aantal bomen in rijbeplanting van de totale houtopstand dus niet alleen het aantal te vellen bomen.

Gemeenten kunnen wel regels stellen over het vellen van houtopstanden en herbeplanten buiten de bebouwingscontour uit andere oogmerken dan natuurbescherming, behoud van het bosareaal in Nederland of bescherming van landschappelijke waarden.

De provincie Noord-Brabant is het bevoegd gezag voor dit onderdeel van de Omgevingswet. De Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) houdt namens de provincie toezicht op de naleving van de regels.

Soortbescherming

Het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) van de Omgevingswet bevat specifieke regels voor activiteiten die invloed kunnen hebben op beschermde planten en dieren. Bij het kappen van bomen kunnen dieren bijvoorbeeld hun verblijfplaats of oriëntatiepunt verliezen. Zelfs als iemand een vergunning heeft om bomen te kappen, kunnen deze regels belemmeren dat de bomen mogen

worden gekapt. De ODBN is namens de provincie Noord-Brabant in de meeste gevallen het bevoegd gezag voor soortbescherming.

2.3. PLANTGEZONDHEIDSWET

De Plantgezondheidswet vormt het nationale kader voor de bescherming van planten en bomen tegen schadelijke organismen, ziekten en plagen. De wet is gebaseerd op Europese regelgeving en legt de nadruk op preventie, monitoring en bestrijding om biodiversiteit en voedselzekerheid te waarborgen. Bij aantreffen van quarantaine-organismen (zoals iepenziekte of essentaksterfte) kan de wet verplichten dat bomen worden verwijderd om verdere verspreiding te voorkomen.

3. PROVINCIAAL BELEID

3.1. OMGEVINGSVERORDENING NOORD-BRABANT

In de Omgevingsverordening zijn specifieke regels opgenomen om bossen en andere houtopstanden te beschermen in de provincie Noord-Brabant. De herplantplicht maakt ook onderdeel uit van de verordening. Als iemand in het buitengebied bomen gaat kappen kan het zijn dat hij hiervoor een melding moet doen. Het gaat om de volgende situaties:

- Bomen die onderdeel zijn van een houtopstand van 10 are (1.000 m²) of meer of bomen die in een rij staan van meer dan 20 bomen en gelegen buiten de bebouwingscontour houtkap volgens de Omgevingswet;
- In bepaalde gevallen geldt er een vrijstelling voor bijvoorbeeld herplantplicht, vellen van tijdelijke houtopstanden en bij stormschade.

De regels voor bossen en houtopstanden zijn een aanvulling op afdeling 11.3 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). De Brabantse Bossenstrategie is hierin meegenomen.

4. LOKAAL BELEID

Lokaal kennen we verschillende beleidsplannen in relatie tot groen en bomen. Daaruit blijkt dat bescherming van bomen goed is verankerd in beleid. Het vormt mede de basis voor regels over het kappen van bomen.

4.1. OMGEVINGSVISIE

De Omgevingsvisie is een strategische visie waarin we onze langetermijnambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving hebben vastgelegd. In de Omgevingsvisie benoemen we drie centrale waarden, namelijk: 'doenerig dorp', 'prachtlandschap van de toekomst' en 'goed toeven'. Met name het 'prachtlandschap van de toekomst' heeft betrekking op de centrale plaats die natuur en groen innemen in de gemeente Goirle.

Groen zorgt voor een aantrekkelijke werk- en woonomgeving. Daarom moet meer ruimte zijn voor groen. We versterken de groenstructuur in en rond de woonkernen, in de centrumgebieden en op bedrijventerreinen. Groene corridors en groene wiggen in de stedelijke structuren, boomstructuren en waterstructuren zijn hierbij van essentieel belang. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt voldoende en klimaatbestendig groen aangelegd. We zetten in op vergroening van het verhard oppervlak, zowel horizontaal (bomen, heggen, gras) als verticaal (groene gevels). Met groen verminderen we de

hittestress tegen en kunnen we het regenwater beter vasthouden en bergen. Met meer gericht vergroenen zetten we ons krachtig in om de biodiversiteit te versterken, ook op de lange termijn.

In specifieke gebieden staat waardevol groen op particulier terrein. Dit willen we beschermen. Ook inwoners proberen we via gerichte communicatie bewust te maken van de positieve effecten van meer groen. Zij kunnen namelijk ook een steentje bijdragen.

4.2. WOONZORGVISIE

In onze Woonzorgvisie uit 2024 staat de toekomstvisie op wonen beschreven. In de visie zijn speerpunten opgenomen voor een leefbare, groene en toekomstbestendige gemeente waarin inwoners zich betrokken voelen bij hun omgeving. Groen speelt daarbij een centrale rol: het versterkt de leefbaarheid, bevordert ontmoeting, draagt bij aan klimaatadaptatie en ondersteunt een gezonde woonomgeving. Met een wijkgerichte aanpak werken we aan sterke, sociale buurten en een toegankelijke openbare ruimte. We zetten in op verduurzaming van woningen, vergroening van tuinen en het behoud van het groene karakter van onze wijken. Bij ruimtelijke ontwikkelingen en nieuwbouw borgen we duurzaamheid, groen en water, zodat de kwaliteit van de leefomgeving behouden blijft. In dit kader past ook zorgvuldig beleid voor het kappen van bomen, waarbij bescherming van groen en een toekomstbestendige leefomgeving leidend zijn.

4.3. LANDSCHAPSBELEIDSPLAN

Het landschapsbeleidsplan beschrijft het buitengebied van de gemeente Goirle. Het plan bestaat uit twee delen: in deel A wordt de visie op hoofdlijnen aangegeven, in deel B zijn spelregels opgenomen, die richting geven aan toekomstige ontwikkelingen en behoud van de kwaliteit van het landschap.

Per deelgebied wordt het landschapstype besproken en gaat het plan in op de typerende onderdelen in het specifieke landschap. Met dit plan kunnen we gericht inzetten op behoud en ontwikkeling van landschapselementen die passen bij de losse onderdelen en daarmee bij ons unieke buitengebied als geheel.

4.4. PROGRAMMA GROEN

Goirle is een groene gemeente en wil dat blijven. Het groen draagt bij aan een prettige en gezonde leefomgeving en draagt voor een belangrijk deel bij aan de identiteit van Goirle. We willen ons groen daarom behouden. Het groen beschermen we waar mogelijk tegen veranderingen in het klimaat en tegen uitval als gevolg van plagen. We zetten in op meer biodiversiteit en de klimaatbestendigheid van het groen. Bovendien kunnen we het groen inzetten om ook de openbare ruimte klimaatrobuust en biodivers te maken.

We willen voorkomen dat bestaand groen verdwijnt als gevolg van stedelijke ontwikkelingen. Het groene karakter en de gezonde leefomgeving zijn te danken aan al het groen, van klein tot groot, gemeentelijk groen maar ook tuinen. Op de Groenstructuurkaart zijn de elementen opgenomen die de hoofdgroenstructuur vormen in de dorpen en die het waard zijn om te behouden of te versterken.

Inwoners en bedrijven stimuleren we om ook een bijdrage te leveren aan klimaat en biodiversiteit op hun eigen terrein.

Het Programma Groen stuurt aan op het wijzigen van het kapbeleid. Relevante uitgangspunten die in het programma worden genoemd zijn:

- Bomen die toch moeten wijken, worden (eventueel op een andere plek) herplant. De hoeveelheid CO₂ die een boom vastlegt, wordt onderdeel van het bepalen van de herplant.
- Oude en grote bomen in particuliere tuinen mogen niet zomaar gekapt worden, omdat ze bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving.
- Bij schade aan bomen of bij een kapaanvraag, wordt de waarde van een boom bepaald aan de hand van het Handboek Bomen van het Norminstituut Bomen. De waarde bepaalt de vorm van herplant. Daarmee kan ook een afweging worden gemaakt of alternatieven voorhanden zijn om de boom te sparen.
- In het verleden werden vaak lanen aangeplant volgens het wijker-blijver principe. Dat wil zeggen: "er werden veel bomen dicht op elkaar aangeplant, om snel een groen straatbeeld te krijgen. Naarmate de bomen groter worden, moeten er om-en-om bomen tussenuit gehaald worden (wijkers). De bomen die overblijven (blijvers) krijgen zo meer ruimte om verder uit te groeien". Met name in de oudere wijken in Goirle en Riel en langs de toegangswegen is het nodig om bomenrijen te dunnen, waar bomen te dicht op elkaar zijn gegroeid. Redenen voor het 'dunnen' is in de eerste plaats de gezondheid van de bomen en in de tweede plaats als er sprake is van ernstige overlast of schade.

Het doel van de Groenstructuurkaart is de onderdelen van de groenstructuur bij herontwikkelingen te respecteren, tenzij er zwaarwegende argumenten zijn om ze aan te passen en te compenseren.

4.5. OMGEVINGSPLAN

Het (tijdelijke) Omgevingsplan van Goirle is een samenvoeging van de bestemmingsplannen die per 1 januari 2024 golden. In het Omgevingsplan zijn bomen of gebieden met bomen specifiek opgenomen op de plankaart. Daarom is soms voor het kappen van bomen zowel vanuit het Omgevingsplan als vanuit de APV een vergunning nodig.

De regels voor het kappen van bomen moeten in 2032 in het Omgevingsplan staan. In het Omgevingsplan kunnen we voor bomen specifieke regels en beleidsmaatregelen op te nemen, zoals herplantplicht, groennormen en bescherming van waardevolle bomen. Deze nota vormt daar de basis voor. De verwachting is dat de regels pas over een aantal jaar naar het Omgevingsplan verhuizen. Tot die tijd blijven we werken met de regels in de APV. Na de verhuizing blijft de noodkapvergunning in de APV staan.

4.6. NOTA KAPBELEID 2014

In de nota Kapbeleid van 2014 gold een vergunningsplicht voor alle bomen op de Groene kaart en buiten de Groene kaart voor alle bomen dikker dan 100 centimeter omtrek (gemeten op 130 centimeter boven maaiveld). Ook voor bomengroepen groter dan 100 vierkante meter oppervlakte gold een vergunningsplicht, ongeacht de locatie. Uitgangspunt voor de bomen op de Groene kaart was om deze te behouden, tenzij de belangen om de bomen te kappen zwaarder wegen (nee, tenzij-principe). Bij de bomen die niet op de Groene kaart stonden, was het uitgangspunt dat we een vergunning verlenen, mits de houtopstand geen waarden vertegenwoordigt die het belang van de vergunningaanvraag overstijgt (ja, mits).

Voor bomen op de Groene kaart gold altijd een herplantplicht. Voor bomen die niet op de Groene kaart stonden, gold een herplantplicht als de boom beeldbepalend was, de boom moest wijken voor de bouw van een bouwwerk of bij erfbeplanting bij agrarische bedrijven als de boomsoort beuk, inlandse eik, kastanje, paardenkastanje, linde, notenboom of haagbeuk betrof. Bij herplantplicht was de algemene richtlijn om een gelijksoortige boom te planten.

Met de inwerkingtreding van de nota Bomenkap en Herplantplicht is de nota Kapbeleid 2014 komen te vervallen.

BIJLAGE 3 KEUZELIJST VOOR HERPLANTPLICHT GEMEENTE GOIRLE

Latijnse naam	Nederlandse naam
Acer buergerianum	Driebesjesesdoorn
Acer campestre	Veldesdoorn
Acer campestre cultivars	veldesdoorn
Acer monspessulanum	Franse esdoorn
Acer negundo	Californische esdoorn
Acer platanoides	Noorse esdoorn
Acer platanoides cultivars	Noorse esdoorn
Acer pseudoplatanus	Gewone esdoorn
Acer pseudoplatanus cultivars	Gewone esdoorn
Acer rubrum	Rode esdoorn
Acer saccharinum	Zilveresdoorn
Acer tataricum ssp. ginnala	Amoeresdoorn
Aesculus × carnea	Rode paardenkastanje
Aesculus hippocastanum	Witte paardenkastanje
Alnus × spaethii	Spaeth-els
Alnus cordata	Hartbladige els
Alnus glutinosa	Gewone els
Alnus glutinosa cultivars	Gewone els
Alnus incana	Witte els
Alnus incana 'Aurea'	Witte els
Amelanchier arborea	Amerikaanse krentenboom
Amelanchier lamarckii	Krentenboompje
Amelanchier rotundifolia	Krentenboompje
Amelanchier rotundifolia 'Edelweis'	Krentenboompje
Betula nigra	Zwarte berk
Betula papyrifera	Papierberk
Betula pendula	Ruwe berk
Betula pendula cultivars	Ruwe berk
Betula pubescens	Zachte berk
Betula utilis	Himalayaberk
Carpinus betulus	Haagbeuk
Carpinus betulus cultivars	Haagbeuk
Castanea sativa	Tamme kastanje
Catalpa bignonioides	Trompetboom
Cedrus atlantica	Atlasceder
Cedrus deodara	Himalayaceder
Cedrus libani	Libanonceder
Celtis australis	Europese netelboom
Celtis occidentalis	Amerikaanse netelboom
Cercidiphyllum japonicum	Katsuraboom
Cercis canadensis	Amerikaanse judasboom
Cercis siliquastrum	Judasboom
Chamaecyparis lawsoniana	Lawson-cipres
Cornus mas	Gele kornoelje

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Corylus colurna</i>	Boomhazelaar
<i>Crataegus × lavallei</i>	Lavalleimeidoorn
<i>Crataegus coccinea</i>	Rode meidoorn
<i>Crataegus laevigata</i>	Tweestijlige meidoorn
<i>Crataegus monogyna</i>	Eenstijlige meidoorn
<i>Crataegus monogyna</i> 'Stricta'	Eenstijlige meidoorn
<i>Cydonia oblonga</i>	Kweeper
<i>Cydonia oblonga</i> cultivars	Kweeper
<i>Fagus orientalis</i>	Oosterse beuk
<i>Fagus orientalis</i> cultivars	Oosterse beuk
<i>Fagus sylvatica</i>	Beuk
<i>Fagus sylvatica</i> cultivars	Beuk
<i>Fraxinus angustifolia</i>	Smalbladige es
<i>Fraxinus excelsior</i>	Gewone es
<i>Fraxinus ornus</i>	Pluimes
<i>Fraxinus pennsylvanica</i>	Rode es
<i>Ginkgo biloba</i>	Japanse notenboom
<i>Gleditsia triacanthos</i> var. <i>inermis</i>	Doornloze valse Christusdoorn
<i>Gymnocladus dioica</i>	Kentucky-coffeetree
<i>Ilex aquifolium</i>	Hulst
<i>Juglans nigra</i>	Zwarte walnoot
<i>Juglans regia</i>	Gewone walnoot
<i>Juglans regia</i> cultivars	Walnoot
<i>Larix decidua</i>	Europese lork
<i>Liquidambar styraciflua</i>	Amberboom
<i>Magnolia grandiflora</i>	Beeverboom (altijdgroen)
<i>Magnolia</i> spp.	Magnolia's
<i>Malus × atrosanguinea</i>	Sierappel
<i>Malus baccata</i>	Siberische sierappel
<i>Malus baccata</i> cultivars	Sierappel
<i>Malus</i> cultivars	Sierappel
<i>Malus</i> cv's	Sierappels
<i>Malus domestica</i>	Appel
<i>Malus domestica</i> cultivars	Appel
<i>Malus magdeburgensis</i>	Sierappel
<i>Malus sieversii</i>	
<i>Malus spectabilis</i>	
<i>Malus sylvestris</i>	Wilde appel
<i>Malus toringo</i>	Sierappel
<i>Malus toringo</i> cultivars	Sierappel
<i>Malus toringoides</i>	Sierappel
<i>Malus toringoides</i> 'Mandarin'	Sierappel
<i>Malus trilobata</i>	
<i>Malus tschonoskii</i>	Japanse sierappel
<i>Malus tschonoskii</i> 'Belmonte'	Sierappel
<i>Malus yunnanensis</i> var. <i>Veitchii</i>	Sierappel

Latijnse naam	Nederlandse naam
Mespilus germanica	Mispel
Mespilus germanica cultivars	Mispel
Metasequoia glyptostroboides	Watercipres
Morus alba	Witte moerbei
Morus nigra	Zwarte moerbei
Parrotia persica	Perzisch ijzerhout
Paulownia tomentosa	Anna Paulownaboom
Picea abies	Fijnspar
Picea cembra	Alpenden
Picea pungens	Blauwspar
Pinus nigra	Zwarte den
Pinus nigra subsp. laricio	Corsicaanse den
Pinus nigra subsp. nigra	Zwarte den
Pinus strobus	Weymouthden
Pinus sylvestris	Grove den
Pinus sylvestris cultivars	Grove den
Platanus × acerifolia	Gewone plataan
Platanus occidentalis	Amerikaanse plataan
Platanus orientalis	Oosterse plataan
Populus × canadensis	Canadapopulier
Populus × canescens	Grauwe abeel
Populus alba	Witte abeel
Populus alba cultivars	Witte abeel
Populus nigra	Zwarte populier
Populus nigra cultivars	Europese zwarte populier
Populus tremula	Ratelpopulier
Populus tremula cultivars	Ratelpopulier
Populus x berolinensis	Siberische balsempopulier
Populus x canadensis	Canada-populier
Populus x canadensis cultivars	Canada-populier
Populus x canescens	Grauwe abeel
Populus x canescens cultivars	Grauwe abeel
Prunus avium	Zoete kers
Prunus avium cultivars	Zoete kers
Prunus ceracifera	Kerspruim
Prunus ceracifera 'Nigra'	Kerspruim
Prunus cerasus	Zure kers
Prunus domestica cultivars	Pruim
Prunus dulcis	Amandelboom
Prunus maackii	Siberische kers
Prunus mahaleb	Weichselboom
Prunus padus	Gewone vogelkers
Prunus padus cultivars	Gewone vogelkers
Prunus sargentii	Sargent-kers
Prunus serrulata	Japanse kers
Prunus spinosa	Sleedoorn

Latijnse naam	Nederlandse naam
Prunus 'Trailblazer'	Sierkers
Prunus virginiana 'Shubert'	Amerikaanse vogelkers (cv.)
Pyrus calleryana	Sierpeer
Pyrus communis	Peer
Pyrus communis cultivars	Peer
Pyrus nivalis	Sneeuwpeer
Quercus castaneifolia	Kastanjebladige eik
Quercus cerris	Moseik
Quercus cerris cultivars	Moseik
Quercus coccinea	Scharlakeneik
Quercus 'Columna'	
Quercus frainetto	Hongaarse eik
Quercus frainetto cultivars	Hongaarse eik
Quercus ilex	Steeneik
Quercus palustris	Moeraseik
Quercus petraea	Wintereik
Quercus petraea cultivars	Wintereik
Quercus pubescens	Zachte eik
Quercus robur	Zomereik
Quercus robur cultivars	Zomereik
Quercus rubra	Rode eik
Robinia pseudoacacia	Valse acacia
Salix × sepulcralis	Treurwilg-hybride
Salix × sepulcralis 'Chrysocoma'	Treurwilg
Salix alba	Schietwilg
Salix alba cultivars	Schietwilg
Salix babylonica	Treurwilg
Salix caprea	Boswilg
Salix fragilis	Kraakwilg
Salix fragilis cultivars	Kraakwilg
Sambucus nigra	Gewone vlier
Sophora japonica (Styphnolobium japonicum)	Japanse honingboom
Sorbus × thuringiaca	Thüringer lijsterbes
Sorbus aria	Meelbes
Sorbus aria cultivars	Meelbes
Sorbus 'Astrid'	
Sorbus aucuparia	Gewone lijsterbes
Sorbus aucuparia cultivars	Gewone lijsterbes
Sorbus hybrida 'Gibbsii'	Finse meelbes
Sorbus incana	
Sorbus intermedia	Zweedse meelbes
Sorbus intermedia 'Brouwers'	Zweedse meelbes
Sorbus latifolia	Breedbladige lijsterbes
Sorbus latifolia cultivars	Breedbladige meelbes
Sorbus thuringiaca	Gedeelde meelbes
Sorbus thuringiaca 'Fastigiata'	Gedeelde meelbes

Latijnse naam	Nederlandse naam
<i>Sorbus torminalis</i>	Elsbes
<i>Styphnolobium japonicum</i>	Honingboom
<i>Styphnolobium japonicum</i> cultivars	Honingboom
<i>Tamarix gallica</i>	Franse tamarisk
<i>Taxodium distichum</i>	Moerascipres
<i>Taxus baccata</i>	Venijnboom
<i>Taxus baccata</i> cultivars	Venijnboom
<i>Tetradium danielii</i>	Bijenboom
<i>Thuja occidentalis</i>	Westerse levensboom
<i>Thuja plicata</i>	Reuzenlevensboom
<i>Tilia × europaea</i>	Hollandse linde
<i>Tilia americana</i>	Amerikaanse linde
<i>Tilia cordata</i>	Winterlinde
<i>Tilia cordata</i> cultivars	Winterlinde
<i>Tilia platyphyllos</i>	Zomerlinde
<i>Tilia platyphyllos</i> cultivars	Zomerlinde
<i>Tilia tomentosa</i>	Zilverlinde
<i>Tilia tomentosa</i> cultivars	Zilverlinde
<i>Tilia x europaea</i>	Hollandse linde
<i>Tilia x europaea</i> cultivars	Hollandse linde
<i>Ulmus</i> 'Amsterdam'	
<i>Ulmus</i> 'Clusius'	
<i>Ulmus</i> 'Columella'	
<i>Ulmus</i> cv's	Iepen (cultivars)
<i>Ulmus</i> 'Dodoens'	
<i>Ulmus glabra</i>	Bergiep
<i>Ulmus glabra</i> cultivars	Bergiep
<i>Ulmus laevis</i>	Fladderiep
<i>Ulmus laevis</i> 'Helena'	Fladderiep
<i>Ulmus minor</i>	Veldiep
<i>Ulmus minor</i> cultivars	Veldiep
<i>Ulmus</i> 'Morfeo'	
<i>Ulmus</i> 'Plantijn'	
<i>Ulmus procera</i> 'Mr. King'	
<i>Ulmus pumila</i>	Siberische iep
<i>Ulmus</i> VADA ('Wanoux')	
<i>Ulmus</i> 'Wanoux'	
<i>Ulmus x hollandica</i> cultivars	Hollandse iep
<i>Zelkova</i> cultivars	Kaukasische schijniep
<i>Zelkova serrata</i>	Japanse zelkova